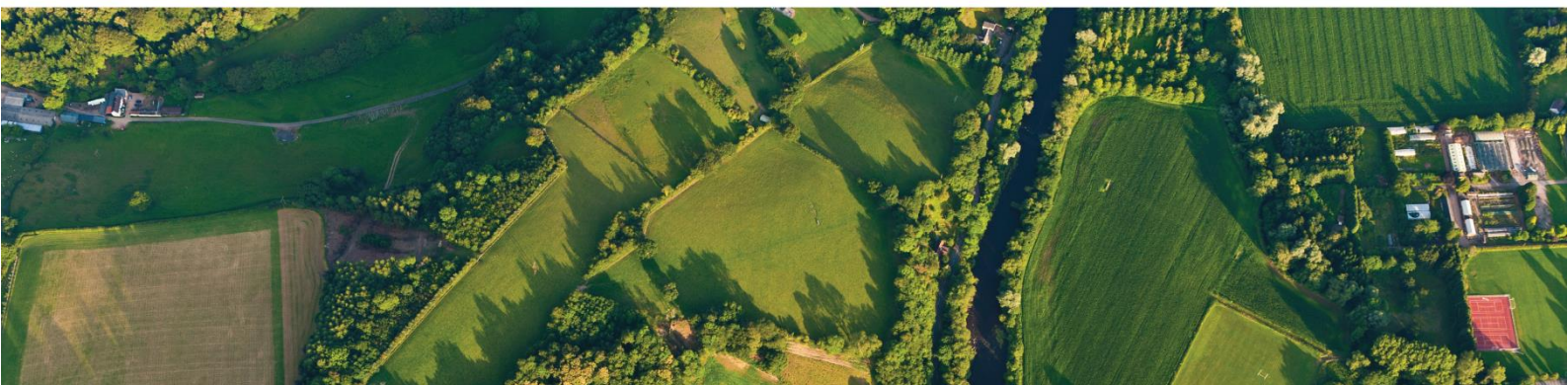




Transect-rapport 3652

Boxmeer, Sambeekseweg 21, 25 en 27 Gemeente Boxmeer (NB)

Een inventariserend veldonderzoek door middel van proefsleuven

transect

ARCHEOLOGISCH ONDERZOEK ► ADVIES



Colofon

Titel	Boxmeer, Sambeekseweg 21, 25 en 27. Gemeente Boxmeer (NB). Een inventariserend veldonderzoek door middel van proefsleuven.
Rapportnummer	Transect-rapport 3652
Auteurs	N. Magdelijns, M. Sonneveld
Versie	Versie 1.1
Datum	09-11-2021
Projectnummer	21020087
Onderzoeksmelding	5099626100
Opdrachtgever	Nebuvast b.v. Bereklaauw 7 5831 PE Boxmeer
Uitvoerder	Transect b.v. Overijsselhaven 127 3433 PH Nieuwegein
Bevoegde overheid	Gemeente Boxmeer
Deskundige van de bevoegde overheid	Mevr. A. Krauwer (The Missing Link)
Goedkeuring door bevoegde overheid	Nog niet goedgekeurd
Beheer en plaats documentatie	Transect b.v., Nieuwegein
Omslagafbeelding	Sfeerfoto van het veldwerk (23-08-2021)

Autorisatie		
Naam	Datum	Paraaf
Drs. A.A. Kerkhoven Senior KNA Archeoloog	09-11-2021	

ISSN: 2211-7067

© Transect b.v., Nieuwegein

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers.

Transect aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Samenvatting

In augustus 2021 heeft Transect b.v. een archeologisch proefsleuvenonderzoek uitgevoerd in een plangebied aan de Sambeekseweg 21, 25 en 27 te Boxmeer (gemeente Boxmeer; figuur 1). Het plangebied heeft een oppervlakte van circa 8200 m² en is in gebruik als grasveld. De aanleiding voor het onderzoek is het voornemen om zestien woningen te realiseren. De toekomstige woningen zullen ieder een oppervlakte van circa 135 m² hebben en overige bodemingrepen zullen circa 1300 m² bedragen (het onderzoeksgebied is 3500 m²). Exacte bouwplannen zijn nog niet bekend. Voor het plangebied gelden volgens de bestemmingsplannen “Boxmeer Zuidwest” en “Vlaamse Gaai” een Waarde Archeologie 2. Dit betekent dat voor de voorgenomen bodemingrepen, in het kader van de aanvraag van een omgevingsvergunning een archeologische waardestelling nodig is, wanneer bodemingrepen groter zijn dan 100 m² of dieper dan 30 cm. Dit betekent dat - gezien de verwachte omvang van de voorgenomen bodemingrepen - archeologisch onderzoek noodzakelijk is.

Een eerste stap in het archeologisch onderzoeksproces was een bureauonderzoek, gecombineerd met een verkennend booronderzoek (Nales 2018). Hieruit bleek dat het plangebied een hoge verwachting heeft op archeologische resten uit de periode Neolithicum – Late Middeleeuwen, vanwege de ligging op een pleistoceen rivierterras. Er is een lage verwachting op archeologische resten uit de Nieuwe Tijd, met uitzondering van sporen van landgebruik, gezien het ontbreken van historische bebouwing op historische kaarten. Archeologische resten uit de periode Laat-Paleolithicum – Mesolithicum zijn niet uit te sluiten, maar de kans bestaat dat deze als gevolg van herhaaldelijk ploegen in het gebied verstoord zijn. Aangezien de bodemingrepen vrijwel zeker tot een verstoring van het bodemarchief zouden leiden, heeft de bevoegde overheid besloten dat vervolgonderzoek moest plaatsvinden ter plaatse van de toekomstige bebouwing; het onderzoeksgebied.

Het archeologisch onderzoek is uitgevoerd in de vorm van een proefsleuvenonderzoek, karterende en waarderende fase onder KNA 4.1 protocol 4003 en het Programma van Eisen (Hartog 2020). Dit rapport beschrijft de resultaten van het onderzoek.

In totaal is 208 m² aan proefsleuven aangelegd. Het onderzoek had als doel vast te stellen of er archeologische waarden aanwezig zijn en wat de aard, omvang en conservering van de vindplaats is.

Tijdens het proefsleuvenonderzoek zijn geen archeologische grondsporen, maar wel 60 vondsten aangetroffen. De vondsten dateren uit de periode IJzertijd – Nieuwe Tijd. De vondsten bestaan uit aardewerk, metaal, natuursteen en vuursteen, en zijn aangetroffen in de Bw-horizont. Hoewel er vondsten zijn aangetroffen en de Bw-horizont intact is, is er geen sprake van bewoning in het plangebied. Op basis van de resultaten kan daarom worden geconcludeerd dat er geen sprake is van een behoudenswaardige vindplaats in het onderzoeksgebied en dat de hoge verwachting uit het vooronderzoek niet kan worden bevestigd.

Advies

Het selectieadvies omvat de volgende mogelijkheden: (1) het vrijgeven van het plangebied; (2) het behoud in situ van vindplaatsen (fysiek beschermen); of (3) het behoud ex situ van vindplaatsen (definitief opgraven). Het selectieadvies wordt voorgelegd aan de bevoegde overheid, die uiteindelijk een selectiebesluit moet nemen.

Uit het proefsleuvenonderzoek is gebleken dat er geen sprake is van een behoudenswaardige vindplaats in het onderzoeksgebied. Als zodanig wordt geadviseerd het plangebied archeologisch vrij te geven voor de voorgenomen ontwikkelingen.

Bovenstaande vormt een advies. Op basis van het advies is het aan de bevoegde overheid (gemeente Boxmeer) een selectiebesluit uit te brengen voor eventueel aanvullend onderzoek in het plangebied en de wijze waarop dit al dan niet dient plaats te vinden.

Het proefsleuvenonderzoek betreft een steekproef. Ongeacht het besluit dat de bevoegde overheid neemt, attenderen wij op de wettelijke verplichting om wanneer bij grondroerende werkzaamheden archeologische waarden worden aangetroffen, deze te melden (conform Erfgoedwet artikel 5.10). Dit kan via de gemeente Boxmeer of via de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE).

Inhoud

1. Aanleiding	7
2. Resultaten vooronderzoek.....	9
3. Doel en methodiek.....	10
4. Resultaten	12
5. Synthese.....	18
6. Conclusie en advies	19
Geraadpleegde bronnen	20
Bijlage 1. Archeologische periode-indeling voor Nederland	21
Bijlage 2. Puttenplan.....	22
Bijlage 3. Allesporenkaart	23
Bijlage 4. Vlaktekening.....	24
Bijlage 5. Sporen- en lagenlijst.....	29
Bijlage 6. Vondstenlijst.....	30
Bijlage 7. Beantwoording van onderzoeksvragen.....	32

1. Aanleiding

Provincie	Noord-Brabant
Gemeente	Boxmeer
Plaats	Boxmeer
Toponiem	Sambeekseweg 21, 25 en 27
Kaartblad	46D
Perceelnummer(s)	BMR00-D-1473, 1750, 3378 en 7366
X-,Y-Coördinaten	194.443 / 406.149
Oppervlakte plangebied	Ca. 8200 m ²
Oppervlakte onderzoeksgebied	Ca. 3500 m ²
Huidig grondgebruik	Grasveld

In augustus 2021 heeft Transect b.v.¹ een archeologisch proefsleuvenonderzoek uitgevoerd in een plangebied aan de Sambeekseweg 21, 25 en 27 te Boxmeer (gemeente Boxmeer; figuur 1). Het plangebied heeft een oppervlakte van circa 8200 m² en is in gebruik als grasveld. De aanleiding voor het onderzoek is het voornemen om zestien woningen te realiseren. De toekomstige woningen zullen ieder een oppervlakte van circa 135 m² hebben en overige bodemingrepen zullen circa 1300 m² bedragen (het onderzoeksgebied is 3500 m²). Exacte bouwplannen zijn nog niet bekend.

Voor het plangebied geldt volgens het bestemmingsplan “Boxmeer Zuidwest” een Waarde Archeologie 2. Dit betekent dat voor de voorgenomen bodemingrepen, in het kader van de aanvraag van een omgevingsvergunning een archeologische waardestelling nodig is, wanneer bodemingrepen groter zijn dan 100 m² of dieper dan 30 cm. Dit betekent dat - gezien de verwachte omvang van de voorgenomen bodemingrepen - archeologisch onderzoek noodzakelijk is.

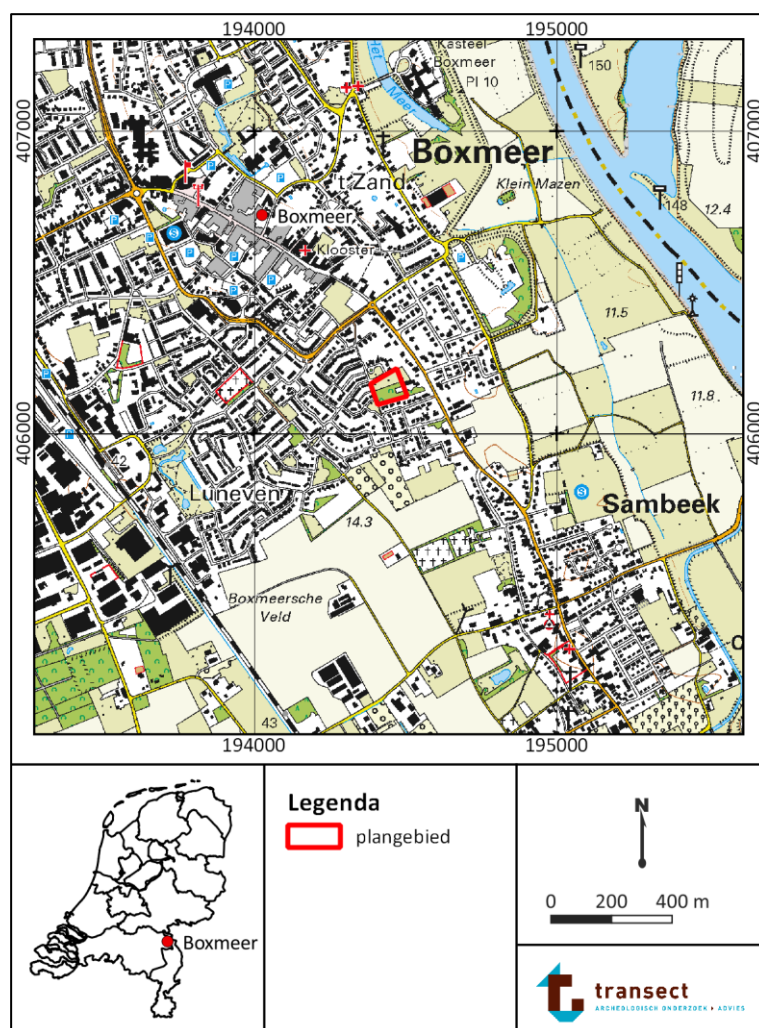
Een eerste stap in het archeologisch onderzoeksproces was een bureauonderzoek, gecombineerd met een verkennend booronderzoek (Nales 2018). Hieruit bleek dat het plangebied een hoge verwachting heeft op archeologische resten uit de periode Neolithicum – Late Middeleeuwen, vanwege de ligging op een pleistoceen rivierterras. Er is een lage verwachting op archeologische resten uit de Nieuwe Tijd, met uitzondering van sporen van landgebruik, gezien het ontbreken van historische bebouwing op historische kaarten. Archeologische resten uit de periode Laat-Paleolithicum – Mesolithicum zijn niet uit te sluiten, maar de kans bestaat dat deze als gevolg van herhaaldelijk ploegen in het gebied verstoord zijn.

Aangezien de bodemingrepen vrijwel zeker tot een verstoring van het bodemarchief zouden leiden, heeft de bevoegde overheid besloten dat vervolgonderzoek moest plaatsvinden ter plaatse van de toekomstige bebouwing; het onderzoeksgebied.

Het archeologisch onderzoek is uitgevoerd in de vorm van een proefsleuvenonderzoek, karterende en waarderende fase (KNA 4.1, protocol 4003 Inventariserend veldonderzoek, proefsleuven). Het onderzoek had als doel de archeologische verwachting te toetsen en aan te vullen door het opsporen en waarden van eventueel aanwezige archeologische resten. Het onderzoek is uitgevoerd conform de eisen van de bevoegde overheid (vastgelegd in het Programma van Eisen; Hartog 2020) en de

¹ Transect b.v. voldoet aan de eisen zoals gesteld in de kwaliteitsnorm ‘BRL SIKB 4000’, versie 4.0, en is gecertificeerd door middel van een procescertificaat. Transect b.v. is certificaathouder van de volgende protocollen: ‘KNA Protocol 4001 Programma van Eisen’, ‘KNA Protocol 4002 Bureauonderzoek’, ‘Protocol 4003 Inventariserend Veldonderzoek, variant Overig’, ‘Protocol 4003 Inventariserend Veldonderzoek, variant Proefsleuven’ en ‘Protocol 4004 Opgraven’, en staat geregistreerd bij het RCE en de SIKB.

Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie, versie 4.1 (KNA 4.1). Dit rapport beschrijft de resultaten van het onderzoek.



Figuur 1. Topografische kaart met de locatie van het plangebied.

2. Resultaten vooronderzoek²

Landschap

Het plangebied ligt in het stroomgebied van de Maas, in een gebied waar terraswelingen voorkomen (geomorfologische kaartcode 3L28). Het reliëf van deze welvingen is het gevolg van de aanwezigheid van een oud Maasterras met geulen, zandbanken en -ruggen. Op het Actueel Hoogtebestand Nederland is zichtbaar dat het plangebied wat lager ligt in het verlengde van een hoge rug, die is omgeven door geulvormige laagten. De bodem in het plangebied bestaat uit pleistocene rivierafzettingen van de Maas waarop een antropogeen humeus landbouwdek ligt.

Archeologische en historische situatie

In de omgeving van het plangebied zijn archeologische vondsten aangetroffen uit de periode Neolithicum – Late Middeleeuwen. Deze concentreren zich met name op de hoge delen van het landschap, maar ook in de wat lager gelegen delen zijn vondsten gedaan. Een echt nederzettingcomplex is in de omgeving nog niet ontdekt. Van Kampen (2014) denkt dat de nederzetting in de omgeving van het plangebied nog niet is ontdekt, Van Benthem (2013) denkt juist dat de effecten van verbruining in het gebied van grote invloed zijn geweest op het uiterlijk van grondsporen in het gebied. Verbruining is een intern verweringsproces in lemig zand, waarbij door het verwerken van silt de grond bruin kleurt (Boerma 1992). Hierdoor vervagen ook grondsporen. Ze zijn dan uitsluitend op basis van lithologische verschillen of op concentraties vondsten te onderscheiden.

Historisch gezien ligt het plangebied ten zuidoosten van de historische kern van Boxmeer, in het agrarisch buitengebied. Het ligt even ten westen van de Sambeekseweg. De Sambeekseweg ligt in het verlengde van de Steenstraat, die de oorspronkelijke hoofdstraat van Boxmeer vormde. De Steenstraat en de Sambeekseweg vormen een oude historische structuur, maar het plangebied maakt hiervan geen deel uit.

Op het Kadastrale Minuutplan uit 1811-1832 is te zien dat het plangebied in het begin van de 19^e eeuw niet bebouwd was. Deze situatie verandert in de loop van de 19^e eeuw niet. Wel is te zien dat het plangebied volgens een topografische kaart uit het einde van de 19^e eeuw relatief hoog op een heuvel lag. Vanaf het midden van de 20^e eeuw verscheen langs de Sambeekseweg ten oosten van het plangebied bebouwing. Het plangebied zelf bleef onbebouwd en was in eerste instantie nog in gebruik als akkerland. Sinds het derde kwart van de 20^e eeuw is er sprake van tuin en bos. Deze situatie is tot op heden niet meer veranderd.

² De informatie in hoofdstuk is (deels) afkomstig uit het Programma van Eisen (Hartog 2020) en de rapportage van het vooronderzoek (Nales 2018).

3. Doel en methodiek

Doel

Het doel van dit onderzoek is het toetsen van de archeologische verwachting uit het vooronderzoek door het opsporen en het waarden van eventueel aanwezige archeologische resten. Het onderzoek moet, voor zover mogelijk, inzicht geven in de aard, datering, omvang, gaafheid, conservering van de mogelijk aanwezige archeologische resten.

Als zodanig dient de vraagstelling te worden beantwoord of binnen de grenzen van het onderzoeksgebied archeologische vindplaatsen aanwezig zijn en zo ja, of deze behoudenswaardig zijn en onder welke randvoorwaarden behoud mogelijk is. Voor de deelvragen en de beantwoording hiervan, zie bijlage 7.

Methodiek

Op het moment van het veldonderzoek bestond het terrein uit grasland. In het zuiden van het plangebied waren nog grote boomstronken aanwezig (figuren 2 en 3). Hiervoor zijn enkele putten iets verplaatst ten opzichte van het puttenplan in het Programma van Eisen. De boomstronken bemoeilijkten ook de documentatie van het vlak. Er is gestart met de meest noordoostelijke sleuf (werkput 1). Er zijn vier werkputten aangelegd met afmetingen van 10 bij 4 meter en één werkput van 12 bij 4 meter (werkput 5). In totaal is 208 m² aan proefsleuven aangelegd.

In elke werkput is laagsgewijs verdiept en zijn twee vlakken aangelegd. Het eerste vlak is aangelegd in de top van de C-horizont (S.2500), op circa 0,5-1,35 m -Mv (ca. 12,7-13,35 m +NAP). Vervolgens is een controlevlak aangelegd op de verspoelde terrasafzettingen (S.3000). Dit vlak lag op circa 0,95-1,65 m -Mv (ca. 12,5-12,95 m +NAP).

Tijdens de aanleg van de werkputten zijn de vlakken en putwanden geïnspecteerd op de aanwezigheid van archeologische lagen, sporen, vondsten c.q. vondstconcentraties en eventuele structuren. Hierbij is ook een metaaldetector ingezet. De aanlegvondsten zijn verzameld per vak van 4 bij 5 meter, waarbij de behorende bodemhorizont is geregistreerd. Alle metingen zijn verricht met een dGPS.

In elke werkput zijn twee profielkolommen afgestoken en gedocumenteerd om inzicht te krijgen in de landschapsgenese en (post)depositionele processen.



Figuur 2. Foto van het onderzoeksgebied.



Figuur 3. Eén van de boomstronken in het onderzoeksgebied.

4. Resultaten

Bodemopbouw

De top van de bodemopbouw bestaat uit een oud-bouwlanddek (S.1000; figuur 4). Deze heeft een (donker)bruingrijze kleur en bestaat uit matig fijn, matig siltig zand. Deze laag is humushoudend en heeft een dikte van 55-85 cm. De top hiervan bestaat uit een bouwvoor bestaande uit wortelhoudend, matig siltig zand.

Hieronder ligt een bruine laag, bestaande uit lemig zand (S.2000). Het zand is matig fijn en bevat keramiek. De laag is gebioturbeerd en bevat wortels. Deze laag is geïnterpreteerd als Bw-horizont. Deze laag is ontstaan door de interne verwerking, waardoor de laag verbruind is. Het zand betreft dekzand. De aanrijking van leem in het zand is vermoedelijk het gevolg van overstromingen op het Maasterras ('hochflutlehm'), dat zich in het Allerød-interstadiaal (12.000 en 11.000 jaar geleden) heeft kunnen vormen. De top van deze laag bevindt zich op circa 55-85 cm -Mv (ca. 13,35-13,6 m +NAP).

Vanaf 100-115 cm -Mv (ca. 12,95-13,15 m +NAP) wordt deze laag lichter bruin van kleur en lemiger (S.2500). Het zand is zeer fijn en bevat mangaanvlekken. Deze laag is geïnterpreteerd als C-horizont.

In werkputten 3, 4 en 5 is hieronder een bruine leemlaag aanwezig (S.2800). Deze bestaat uit zwak zandige, matig fijne leem en bevat mangaanvlekken. Deze laag is aanwezig vanaf 105-130 cm -Mv (ca. 12,8-12,95 m +NAP).

Hieronder ligt een sterk gelaagd pakket van zand- en leemlaagjes (S.3000). Deze zijn lichtbruin tot geel van kleur. Het zand is zwak siltig en matig fijn. Deze lagen zijn geïnterpreteerd als verspoelde terrasafzettingen (2C-horizont). Deze zijn aanwezig vanaf circa 120-140 cm -Mv (ca. 12,65-12,8 m +NAP).



Figuur 4. Profiel 3.1 in werkput 3.

Sporen en structuren

Er zijn 2 spoornummers toegekend. Deze sporen zijn aangetroffen in de top van de C-horizont (S.2000). Bij het couperen bleek echter dat het geen archeologische sporen waren, maar sporen van een dagzomende laag (figuur 5). De sporen zijn daarom komen te vervallen. Zie bijlage 3 voor de allesporenkaart en bijlage 4 voor de vlaktekeningen. In bijlage 5 is een sporen- en lagenlijst opgenomen, inclusief lithologische beschrijvingen van de sporen (en lagen).



Figuur 5. Vlakfoto van werkput 1, met daarin S.1.

Vondsten

Er zijn in totaal 60 vondsten aangetroffen. Deze bestaan uit aardewerk, natuursteen, metaal en vuursteen. De vondsten zijn allen aangetroffen in de Bw-horizont (S.2000). Zie tabel 1 voor de aantallen en gewichten per materiaalcategorie en bijlage 6 voor de vondstenlijst met vondstdeterminaties.

Materiaalcategorie	Aantal (N)	Gewicht (g.)
Keramik – aardewerk (KER)	32	306,3
Metaal (MXX)	1	9,9
Natuursteen (SXX)	23	949,1
Vuursteen (SVU)	4	23,3
<i>Totaal</i>	<i>60</i>	<i>1288,6</i>

Tabel 1. Vondsten per materiaalcategorie³

Keramik

Het grootste gedeelte van het aardewerk is handgevormd (tabel 2). Het betreffen allen wandfragmenten zonder enige decoratie (figuur 6). Het meeste handgevormde aardewerk is aan de binnenzijde donker van kleur en aan de buitenzijde oranje. Enkele fragmenten zijn dunner en meer grijs van kleur. De fragmenten zijn sterk verweerd. Door het ontbreken van diagnostische kenmerken, is het specifiek dateren van het aardewerk lastig en valt alleen een ruime datering van IJzertijd – Vroege Middeleeuwen te geven.

Daarnaast is er een redelijke hoeveelheid aardewerk uit de Vroege Middeleeuwen aangetroffen. Dit betreft Pingsdorf- en Paffrath-aardewerk, dat beide dateert uit de 10^e-13^e eeuw, kogelpotaardewerk

³ Vondstdeterminaties zijn gedaan door N. Magdelijns en D. Scheeringa. Vuursteendeterminatie door J. Rap.

uit de 8^e-13^e eeuw, Walberberg-aardewerk uit de 8^e-9^e eeuw, en een wandfragment van een reliëfbandamfoor uit de 8^e-11^e eeuw (figuren 7 en 8). Daarnaast zijn een aantal fragmenten aardewerk uit de Late Middeleeuwen en Nieuwe Tijd gevonden. Dit betreft grijsbakkend aardewerk uit de 13^e-15^e eeuw (figuur 9), roodbakkend aardewerk, dat dateert vanaf de 13^e eeuw en steengoed en protosteengoed. Steengoed dateert vanaf de 14^e eeuw.

Type aardewerk	Aantal (N)	Percentage (%)
Handgevormd IJzertijd – Middeleeuwen	20	62,5
Kogelpotaardewerk	2	6,25
Pingsdorf	2	6,25
Reliëfbandamfoor	1	3,13
Walberberg	1	3,13
Paffrath	1	3,13
Grijsbakkend aardewerk	1	3,13
Roodbakkend aardewerk	1	3,13
Protosteengoed	2	6,25
Steengoed	1	3,13
<i>Totaal</i>	<i>32</i>	<i>100%</i>

Tabel 2. Aantal fragmenten per type aardewerk.

Metaal

Er is één metaalvondst aangetroffen. Dit betreft een gesp (V.1; figuur 10).

Vuursteen

Er zijn vier fragmenten vuursteen aangetroffen (V.2, V.3 en V.5). De fragmenten zijn allen onbewerkt. Eén fragment is verbrand, maar toont geen bewerkingssporen (V.5).

Natuursteen

Er is een grote hoeveelheid natuursteen gevonden. Dit betreffen voornamelijk brokken onbewerkt natuursteen. Een aantal fragmenten lijkt echter door de mens gebroken te zijn, wellicht door verhitting. Er zijn geen verdere bewerkingssporen zichtbaar.



Figuur 6. Twee fragmenten handgevormd aardewerk (V.9).



Figuur 7. Fragment Pingsdorf aardewerk (V.2).



Figuur 8. Fragment kogelpotaardewerk, rand (V.2).



Figuur 9. Fragment grijsbakkend aardewerk, rand (V.2).



Figuur 10. Gesp (V.1).

5. Synthese

Vanuit het vooronderzoek was er een hoge verwachting op archeologische resten uit de periode Neolithicum – Late Middeleeuwen. Er werden nederzettingsterreinen, sporen van landgebruik en grafvelden verwacht. Nederzettingsterreinen in het rivierengebied zouden zich kunnen kenmerken door archeologische grondsporen, een cultuurlaag of dichte vondstenstrooiing, hetgeen met name te danken is aan de langdurigheid van bewoning op een bepaalde plek.

Anders dan verwacht zijn in het plangebied geen archeologische grondsporen aangetroffen. Een cultuurlaag is ook niet aangetroffen. Wel zijn zestig vondsten aangetroffen. Deze bevonden zich in de Bw-horizont. Er is echter geen sprake van een dichte vondststrooiing, aangezien de vondsten verspreid zijn over de werkputten. Ondanks de aanwezigheid van een intacte Bw-horizont, zijn dus geen sporen van bewoning aangetroffen en is er geen sprake van een archeologische vindplaats in het plangebied.

Een verklaring hiervoor kan zijn dat de verbruining van de natuurlijke ondergrond hierin een rol heeft gespeeld. Hierdoor zijn grondsporen namelijk nauwelijks te herkennen. Hierdoor is het mogelijk dat er binnen het plangebied ooit wel grondsporen aanwezig waren, maar dat deze niet meer terug te vinden zijn. Dit zou kunnen verklaren waarom er alleen vondstmateriaal is gevonden. Eerder onderzoek uitgevoerd in de omgeving van het plangebied heeft uitgewezen dat de effecten van verbruining van grote invloed zijn geweest op de zichtbaarheid van grondsporen (Bentham 2013; Boerma 1992). Hierdoor zijn de grondsporen vervaagd.

Een andere verklaring zou kunnen zijn dat de bewoning niet binnen het plangebied heeft plaatsgevonden, maar wel in de buurt van het plangebied. Daardoor kunnen de vondsten wel in het plangebied terecht zijn gekomen. Vondstenconcentraties kunnen zich namelijk vormen aan de randen van vindplaatsen, op de lager delen.

6. Conclusie en advies

Conclusie

Tijdens het proefsleuvenonderzoek zijn geen archeologische grondsporen, maar wel 60 vondsten aangetroffen. De vondsten dateren uit de periode IJzertijd – Nieuwe Tijd. De vondsten bestaan uit aardewerk, metaal, natuursteen en vuursteen, en zijn aangetroffen in de Bw-horizont. Hoewel er vondsten zijn aangetroffen en de Bw-horizont intact is, is er geen sprake van bewoning in het plangebied. Op basis van de resultaten kan daarom worden geconcludeerd dat er geen sprake is van een behoudenswaardige vindplaats in het onderzoeksgebied en dat de hoge verwachting uit het vooronderzoek niet kan worden bevestigd.

Advies

Het selectieadvies omvat de volgende mogelijkheden: (1) het vrijgeven van het plangebied; (2) het behoud in situ van vindplaatsen (fysiek beschermen); of (3) het behoud ex situ van vindplaatsen (definitief opgraven). Het selectieadvies wordt voorgelegd aan de bevoegde overheid, die uiteindelijk een selectiebesluit moet nemen.

Uit het proefsleuvenonderzoek is gebleken dat er geen sprake is van een behoudenswaardige vindplaats in het onderzoeksgebied. Als zodanig wordt geadviseerd het plangebied archeologisch vrij te geven voor de voorgenomen ontwikkelingen.

Bovenstaande vormt een advies. Op basis van het advies is het aan de bevoegde overheid (gemeente Boxmeer) een selectiebesluit uit te brengen voor eventueel aanvullend onderzoek in het plangebied en de wijze waarop dit al dan niet dient plaats te vinden.

Het proefsleuvenonderzoek betreft een steekproef. Ongeacht het besluit dat de bevoegde overheid neemt, attenderen wij op de wettelijke verplichting om wanneer bij grondroerende werkzaamheden archeologische waarden worden aangetroffen, deze te melden (conform Erfgoedwet artikel 5.10). Dit kan via de gemeente Boxmeer of via de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE).

Geraadpleegde bronnen

Archeologische kaarten en databestanden

- Archeologisch Informatie Systeem III (Archis3), Rijksdienst voor Cultureel erfgoed (RCE), Amersfoort, 2016.
- <http://www.sikb.nl>
- <http://www.topotijdreis.nl>

Literatuur

- Benthem, A. van, 2013. *Steenstraat 8-12, Boxmeer. Een Inventariserend Veldonderzoek in de vorm van proefsleuven gevolgd door een Archeologische Begeleiding*, Amersfoort (ADC rapport 3185).
- Boerma, J.A.K., 1992. *Basisbegrippen van de bodemkunde. Dictaat Vakgroep Fysische Geografie*, Rijksuniversiteit Utrecht.
- Hartog, M., 2020. *Programma van Eisen. Boxmeer, Sambeekseweg 21, 25 en 27. Een inventariserend veldonderzoek d.m.v. proefsleuven, karterende en waarderende fase*, Nieuwegein (Transect-PvE 20200718).
- Kampen, J.C.G., van, 2014. *Inventariserend proefsleuvenonderzoek in het plangebied Catharinaklooster/begraafplaats te Sambeek, gemeente Boxmeer*, Amsterdam (ZAN 301).
- Nales, T, 2018. *Een archeologisch bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek, verkennende fase. Boxmeer, Sambeekseweg 21-25, Gemeente Boxmeer (NB)*, Nieuwegein (Transect-rapport 2002).

Figuren- en tabellenlijst

Figuur 1. Topografische kaart met de locatie van het plangebied.....	8
Figuur 2. Foto van het onderzoeksgebied.....	11
Figuur 3. Eén van de boomstronken in het onderzoeksgebied.....	11
Figuur 4. Profiel 3.1 in werkput 3.....	13
Figuur 5. Vlakfoto van werkput 1, met daarin S.1.....	14
Figuur 6. Twee fragmenten handgevormd aardewerk (V.9).....	16
Figuur 7. Fragment Pingsdorf aardewerk (V.2).	16
Figuur 8. Fragment kogelpotaardewerk, rand (V.2).....	17
Figuur 9. Fragment grijsbakkend aardewerk, rand (V.2).	17
Figuur 10. Gesp (V.1).....	17
 Tabel 1. Vondsten per materiaalcategorie.....	14
Tabel 2. Aantal fragmenten per type aardewerk.....	15

Illustratieverantwoording

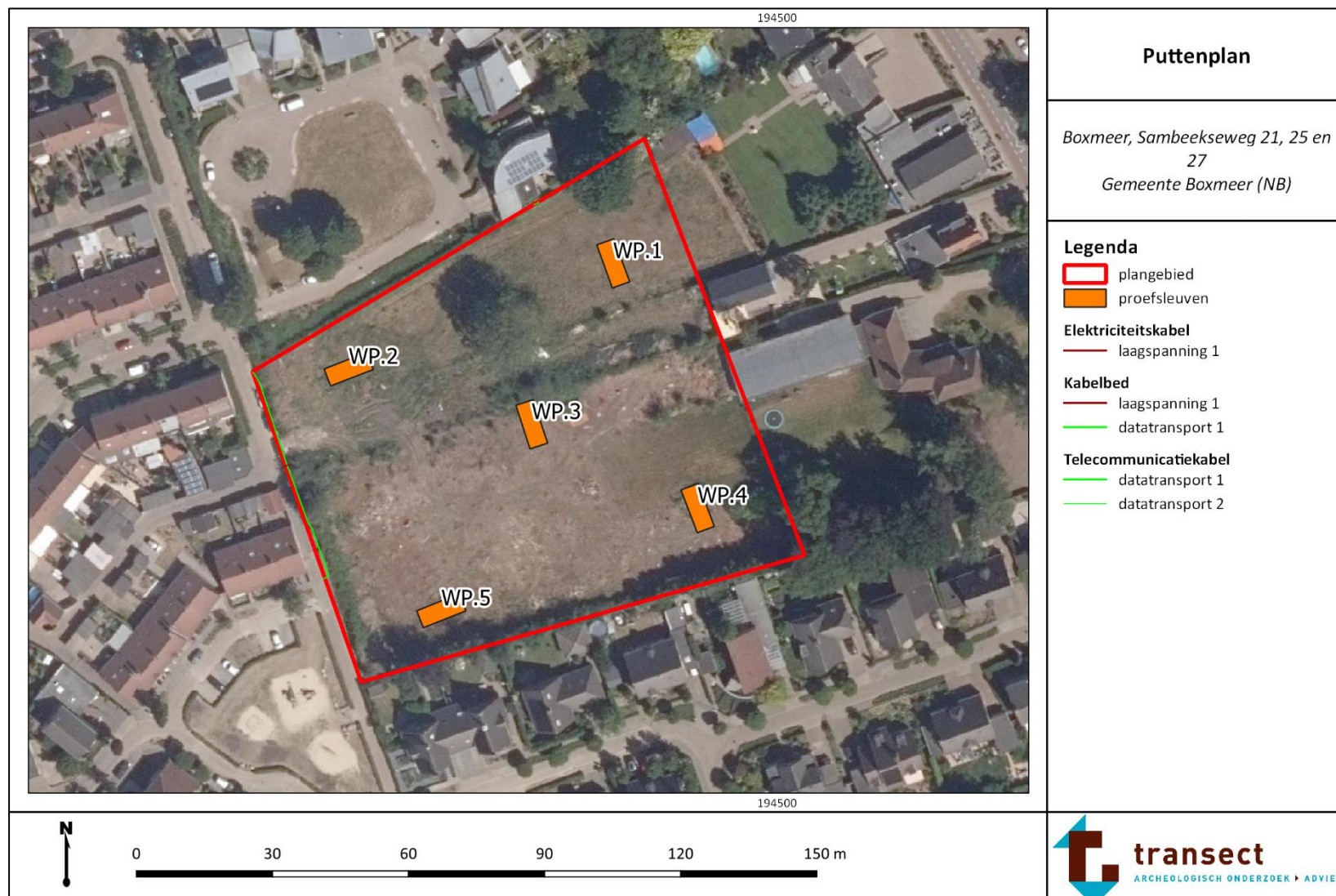
Figuur 1: PDOK.nl / Transect b.v.

Figuur 2 t/m 10: Transect b.v.

Bijlage 1. Archeologische periode-indeling voor Nederland

Periode	Deel-/subperiode	Van	Tot
Recent		1945 na Chr.	2050 na Chr.
Nieuwe Tijd	Late-Nieuwe tijd	1850 na Chr.	1945 na Chr.
	Midden-Nieuwe tijd	1650 na Chr.	1850 na Chr.
	Vroege-Nieuwe tijd	1500 na Chr.	1650 na Chr.
Middeleeuwen	Late-Middeleeuwen B	1250 na Chr.	1500 na Chr.
	Late-Middeleeuwen A	1050 na Chr.	1250 na Chr.
	Vroege-Middeleeuwen D	900 na Chr.	1050 na Chr.
	Vroege-Middeleeuwen C	725 na Chr.	900 na Chr.
	Vroege-Middeleeuwen B	525 na Chr.	725 na Chr.
	Vroege-Middeleeuwen A	450 na Chr.	525 na Chr.
Romeinse Tijd	Laat-Romeinse tijd B	350 na Chr.	450 na Chr.
	Laat-Romeinse tijd A	270 na Chr.	350 na Chr.
	Midden-Romeinse tijd B	150 na Chr.	270 na Chr.
	Midden-Romeinse tijd A	70 na Chr.	150 na Chr.
	Vroeg-Romeinse tijd B	25 na Chr.	70 na Chr.
	Vroeg-Romeinse tijd A	12 voor Chr.	25 na Chr.
IJzertijd	Late-IJzertijd	250 voor Chr.	12 voor Chr.
	Midden-IJzertijd	500 voor Chr.	250 voor Chr.
	Vroege-IJzertijd	800 voor Chr.	500 voor Chr.
Bronstijd	Late-Bronstijd	1100 voor Chr.	800 voor Chr.
	Midden-Bronstijd B	1500 voor Chr.	1100 voor Chr.
	Midden-Bronstijd A	1800 voor Chr.	1500 voor Chr.
	Vroege-Bronstijd	2000 voor Chr.	1800 voor Chr.
Neolithicum	Laat-Neolithicum B	2450 voor Chr.	2000 voor Chr.
	Laat-Neolithicum A	2850 voor Chr.	2450 voor Chr.
	Midden-Neolithicum B	3400 voor Chr.	2850 voor Chr.
	Midden-Neolithicum A	4200 voor Chr.	3400 voor Chr.
	Vroeg-Neolithicum B	4900 voor Chr.	4200 voor Chr.
	Vroeg-Neolithicum A	5300 voor Chr.	4900 voor Chr.
Mesolithicum	Laat-Mesolithicum	6450 voor Chr.	4900 voor Chr.
	Midden-Mesolithicum	7100 voor Chr.	6450 voor Chr.
	Vroeg-Mesolithicum	8800 voor Chr.	7100 voor Chr.
Paleolithicum	Laat-Paleolithicum B	18.000 BP	8.800 voor Chr.
	Laat-Paleolithicum A	35.000 BP	18.000 BP
	Midden-Paleolithicum	300.000 BP	35.000 BP
	Vroeg-Paleolithicum	-	300.000 BP

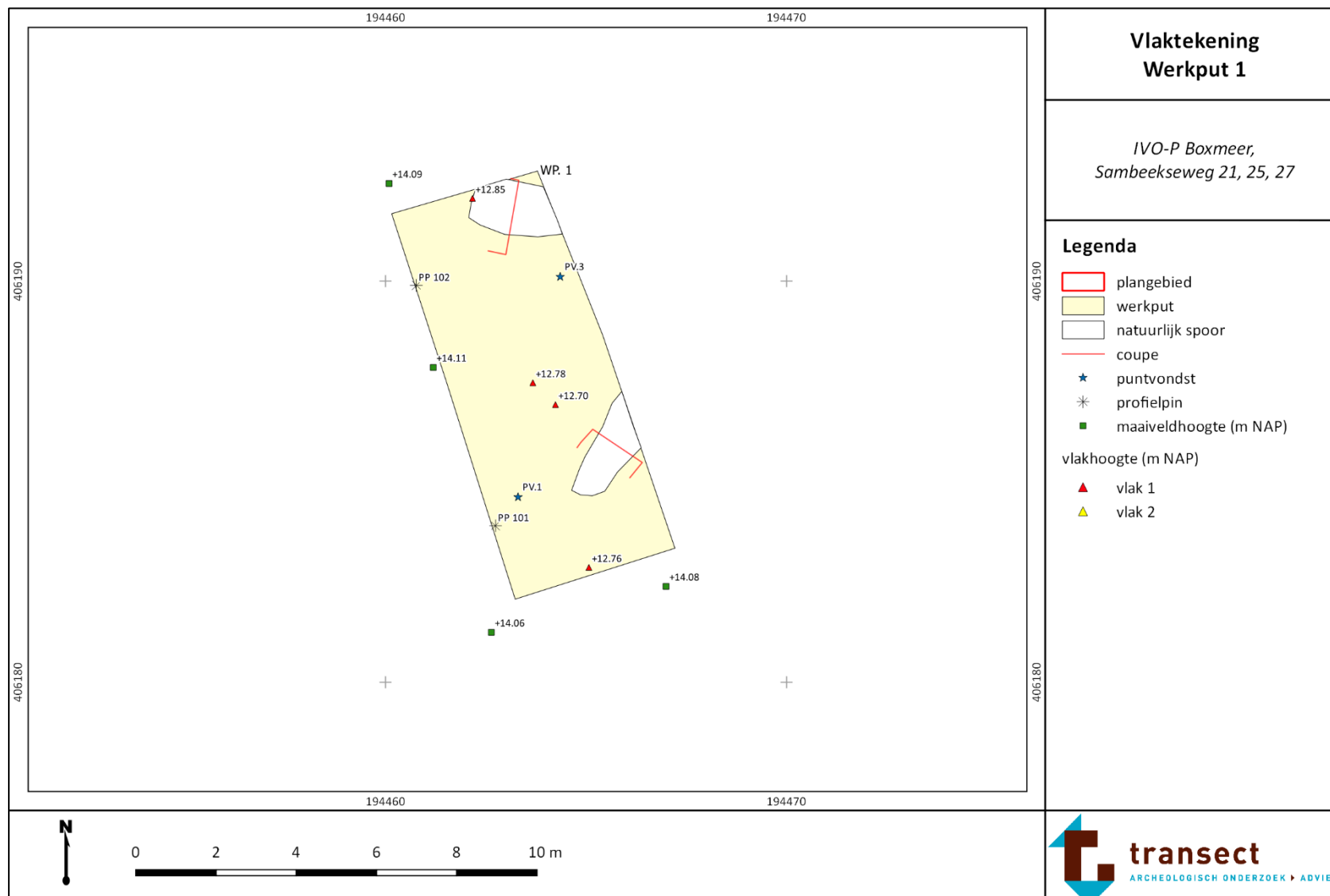
Bijlage 2. Puttenplan

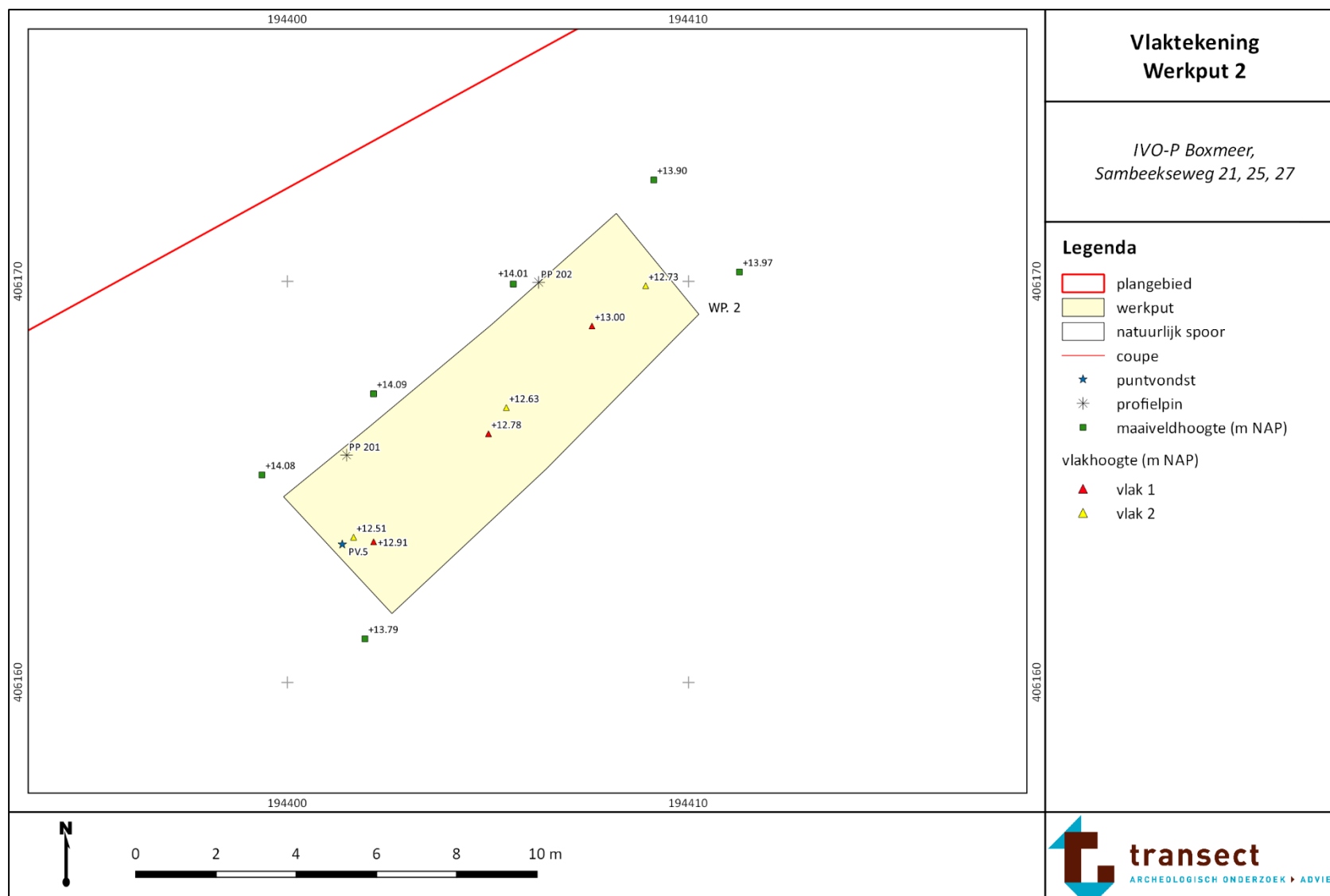


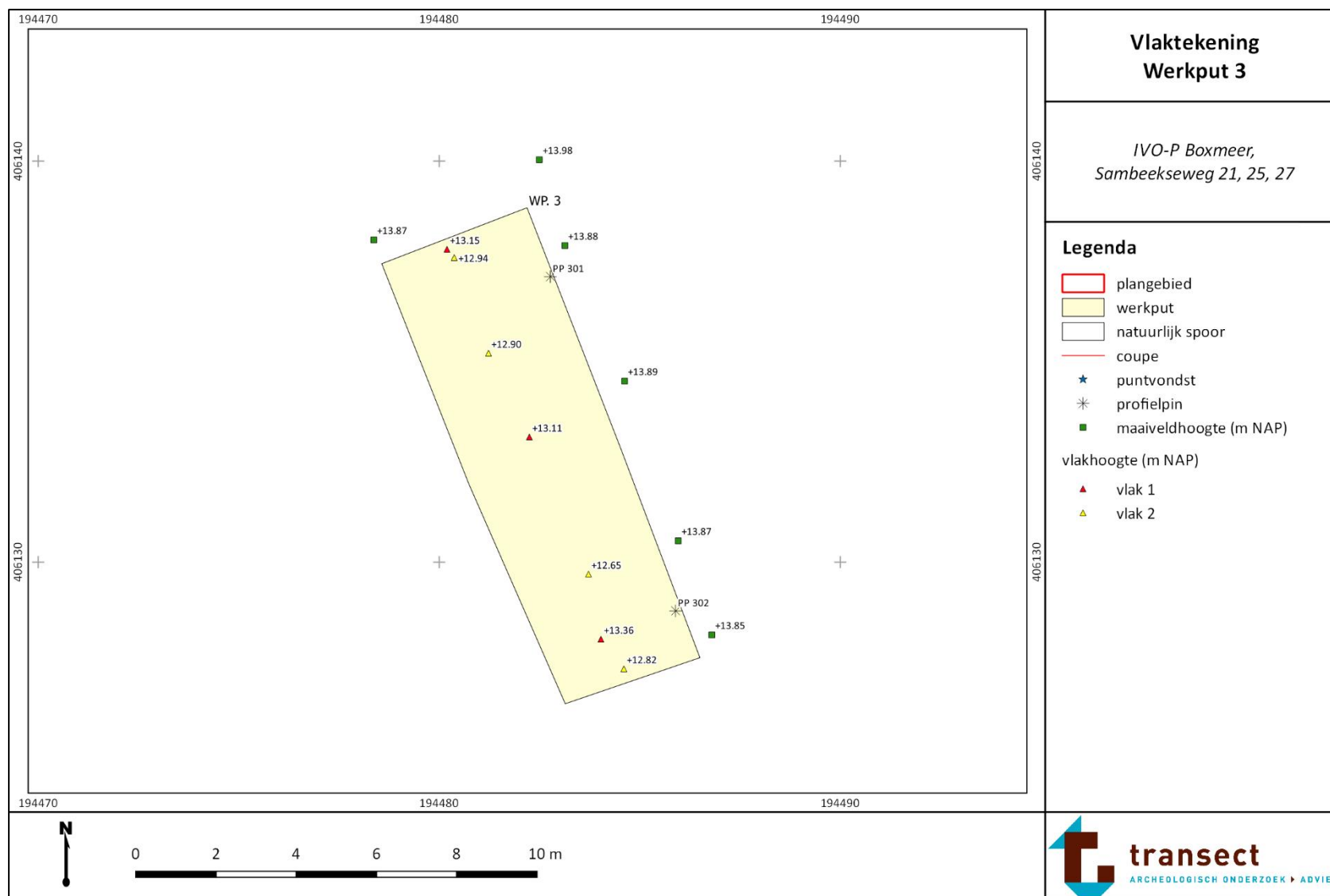
Bijlage 3. Allesporenkaart

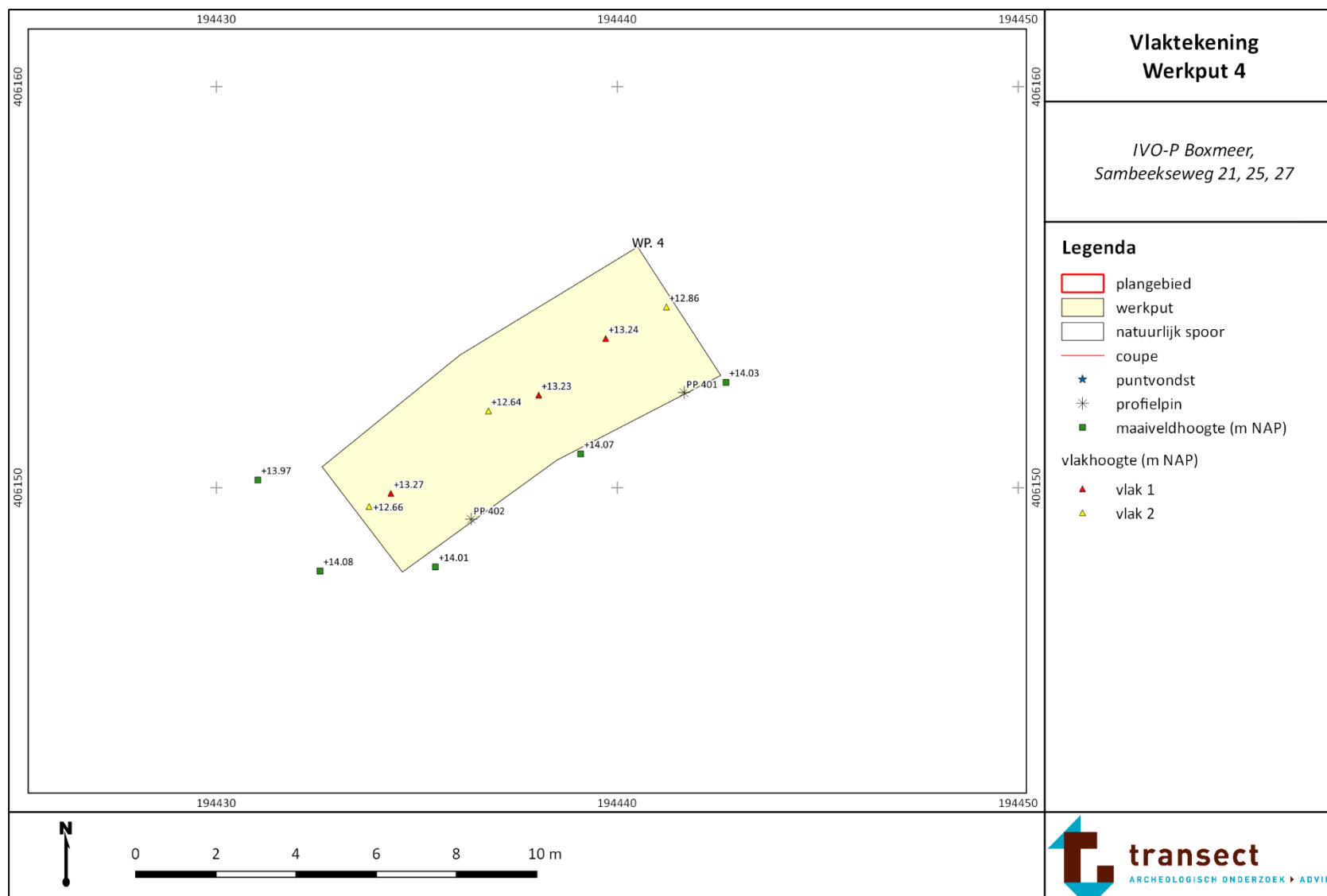


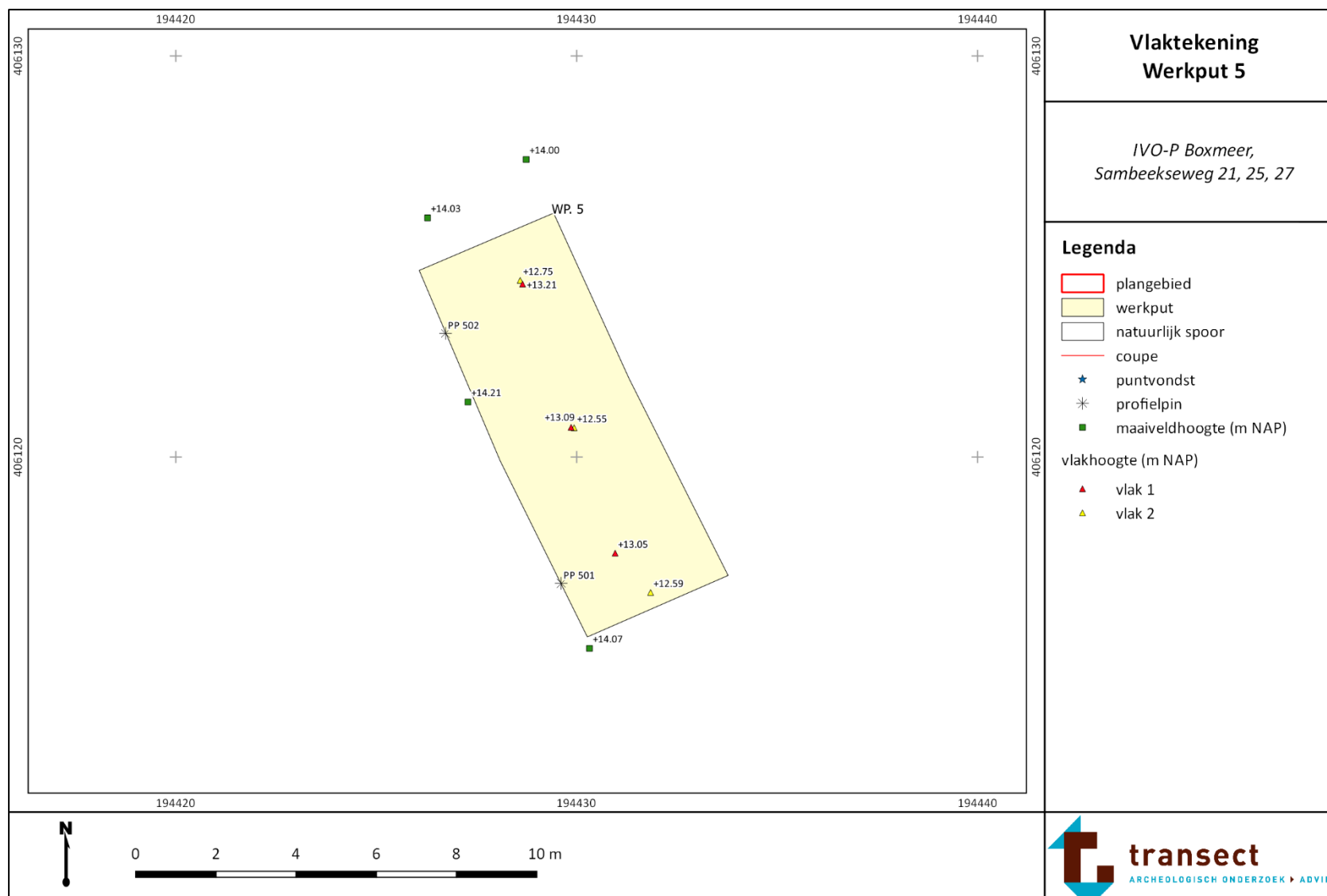
Bijlage 4. Vlaktekening











Bijlage 5. Sporen- en lagenlijst

Put	Vlak	Spoor	Spooraard	Vulling	Kleur	Kleurstruct.	Textuur	Org. stof	Opmerking
01	001	0001	VERV	1					dagzomende laag
01	001	0002	VERV	1					dagzomende laag
01	104	1000	BV	1	DGRBR	homogeen	zs2	h1	mf
01	104	2000	LG	1	BR	homogeen	zs3		LZ2, leem, mf, plakkerig, ker
01	104	2500	C-hor	1	LBR	homogeen	zs3		lz1, leem, zf, "schoon", mn2
01	104	3000	C-hor	1	LBRGE	homogeen	zs1		mf, afwisselend leem en zandlagen
02	101	1000	BV	1	DGRBR	homogeen	zs2	h1	mf
02	101	2000	LG	1	BR	homogeen	zs3		LZ2, leem, mf, plakkerig, ker
02	101	2500	C-hor	1	LBR	homogeen	zs3		lz1, leem, zf, "schoon", mn2
02	101	3000	C-hor	1	LBRGE	homogeen	zs1		mf, afwisselend leem en zandlagen
03	102	1000	BV	1	DGRBR	homogeen	zs2	h1	mf
03	102	2000	LG	1	BR	homogeen	zs3		LZ2, leem, mf, plakkerig, ker
03	102	2500	C-hor	1	LBR	homogeen	zs3		lz1, leem, zf, "schoon", mn2
03	102	2800	LG	1	BR	homogeen	zs1		LZ1, zf, mn1
03	102	3000	C-hor	1	LBRGE	homogeen	zs1		mf, afwisselend leem en zandlagen
04	103	1000	BV	1	DGRBR	homogeen	zs2	h1	mf
04	103	2000	LG	1	BR	homogeen	zs3		LZ2, leem, mf, plakkerig, ker
04	103	2500	C-hor	1	LBR	homogeen	zs3		lz1, leem, zf, "schoon", mn2
04	103	2800	LG	1	BR	homogeen	zs1		LZ1, zf, mn1
04	103	3000	C-hor	1	LBRGE	homogeen	zs1		mf, afwisselend leem en zandlagen
05	104	1000	BV	1	DGRBR	homogeen	zs2	h1	mf
05	104	2000	LG	1	BR	homogeen	zs3		LZ2, leem, mf, plakkerig, ker
05	104	2500	C-hor	1	LBR	homogeen	zs3		lz1, leem, zf, "schoon", mn2
05	104	2800	LG	1	BR	homogeen	zs1		LZ1, zf, mn1
05	104	3000	C-hor	1	LBRGE	homogeen	zs1		mf, afwisselend leem en zandlagen

Bijlage 6. Vondstenlijst

Vondst nr.	Put	Vlak	Spoor	Spooraard	Vulling	Vak	Categorie	Sub nr.	Aantal	Gewicht	Opmerking	Begin datering	Eind datering
0001	01	001	2000	LG	1	1-1	MXX		1	9.9	gesp, PV.1		
0002	01	001	2000	LG	1	1-1	KER		6	34.1	6x handgevormd, wandfragmenten	IJZ	LMEA
0002	01	001	2000	LG	1	1-1	KER	1	1	12.4	1x kogelpotfragment, randfragment (VME)	VME	LMEA
0002	01	001	2000	LG	1	1-1	KER	2	1	7.4	1x roodbakkend aardewerk met loodglazuur, randfragment	LME	NT
0002	01	001	2000	LG	1	1-1	KER	3	1	2.5	1x steengoed met zoutglazuur	LME	NT
0002	01	001	2000	LG	1	1-1	KER	4	1	65	1x Pingsdorf wandfragment met verfstreep	VME	LMEA
0002	01	001	2000	LG	1	1-1	KER	5	1	5.8	1x wandfragment Walberberg aardewerk, grove magering	VME	VME
0002	01	001	2000	LG	1	1-1	KER	6	1	5.2	1x wandfragment bijna-steengoed	LME	NT
0002	01	001	2000	LG	1	1-1	KER	7	1	49	1x randfragment (licht)grijsbakkend aardewerk	LME	LME
0002	01	001	2000	LG	1	1-1	SVU		1	13.9	natuurlijk vuursteen		
0002	01	001	2000	LG	1	1-1	SXX		7	279.4	brokken natuursteen		
0003	01	001	2000	LG	1	1-2	SVU		2	3	PV.3, natuurlijk vuursteen		
0004	01	001	2000	LG	1	1-2	KER		1	0.8	1x Pingsdorf wandfragment	VME	LMEA
0004	01	001	2000	LG	1	1-2	KER	1	1	13.5	1x wandfragment reliefbandamfoor	VMEC	VMED
0004	01	001	2000	LG	1	1-2	SXX		5	206.6			
0005	02	001	2000	LG	1	1-1	SVU		1	6.4	PV.5, verbrand vuursteen, geen bewerkingssporen		
0006	02	001	2000	LG	1	1-1	KER		1	41.6	1x grijs, handgevormd, grof gemagerd		
0006	02	001	2000	LG	1	1-1	SXX		1	5.4	leiste		
0007	03	001	2000	LG	1	1-1	KER		6	11.7	6x zeer verweerde wandfragmentjes, handgevormd	IJZ	VME

0007	03	001	2000	LG	1	1-1	KER	1	1	2.6	1x wandfragment Paffrath aardewerk	LMEA	LMEA
0007	03	001	2000	LG	1	1-1	KER	2	1	4.3	1x wandfragment protosteengoed	LME	NT
0007	03	001	2000	LG	1	1-1	KER	3	1	4.2	1x wandfragment kogelpot, geelwit	VME	VME
0007	03	001	2000	LG	1	1-1	SXX		7	407.7			
0008	03	001	2000	LG	1	1-2	KER		2	3.5	2x brokjes handgevormd, wandfragmenten	IJZ	VME
0008	03	001	2000	LG	1	1-2	SXX		1	18.8			
0009	04	001	2000	LG	1	1-1	KER		5	42.7	2x lichtoranje, handgevormd, met grove magering, 1 randfragment 3x lichtgrijs, handgevormd, met grove magering		
0009	04	001	2000	LG	1	1-1	SXX		2	31.2	2 brokjes natuursteen		

Bijlage 7. Beantwoording van onderzoeksvragen

1. *Zijn er in het plangebied archeologische resten aanwezig in de vorm van grondsporen en /of vondsten?*

In het onderzoeksgebied zijn geen archeologische grondsporen aangetroffen. Wel zijn er 60 vondsten gedaan. Deze bestaan uit aardewerk, natuursteen, metaal en vuursteen.

2. *Hoe ziet de bodemopbouw in het plangebied eruit en in hoeverre is deze intact?*

De bodemopbouw bestaat uit een oud-bouwlanddek, waaronder pleistocene rivierafzettingen aanwezig zijn. In de top hiervan is een Bw-horizont aanwezig met daaronder een C-horizont. De afzettingen zijn lemig, door de aanrijking van leem in het zand door overstromingen op het Maasterras. Hieronder liggen verspoelde terrasafzettingen. De top van de natuurlijke ondergrond is gebioturbeerd en verbruind. Er zijn geen recente verstoringen waargenomen.

3. *Wat is de aard, diepteligging, datering, samenhang en spreiding van de aanwezige archeologische resten, grondsporen en structuren (horizontaal en verticaal)?*

Er zijn geen archeologische grondsporen aangetroffen. De vondsten zijn verspreid over de werkputten aangetroffen in de Bw-horizont (S.2000).

4. *Wat is de datering van de archeologische resten op basis van (chrono-)stratigrafie en typochronologie? En in hoeverre is er sprake van (dis-)continuïteit in gebruik/bewoning?*

De vondsten dateren uit de periode IJzertijd – Nieuwe Tijd. Er kunnen geen uitspraken worden gedaan over (dis-)continuïteit in gebruik/bewoning.

5. *Welke categorieën vondstmateriaal zijn aanwezig en in welke mate (ook in relatie tot elkaar)? Wat zegt de aard en mate van voorkomen van het vondstmateriaal over het gebruik van het plangebied in het verleden?*

De vondsten bestaan uit 32 fragmenten aardewerk, 1 stuk metaal, 23 stuks natuursteen en 4 stuks vuursteen. Het meeste aardewerk is handgevormd en dateert uit de periode IJzertijd – Vroege Middeleeuwen. Daarnaast is een redelijke hoeveelheid aardewerk uit de Vroege en Late Middeleeuwen aangetroffen. Een paar fragmenten dateren mogelijk uit de Nieuwe Tijd. Het metaal betreft een gesp. Het vuursteen is onbewerkt. Een deel van het natuursteen lijkt door de mens gebroken te zijn, wellicht door verhitting. Er zijn geen verdere bewerkingssporen zichtbaar. Hoewel er redelijk veel vondsten zijn aangetroffen, zijn er geen sporen van bewoning binnen het plangebied.

6. *Welke depositionele en post-depositionele processen zijn te onderscheiden en in hoeverre hebben deze invloed gehad op de bewoningsgeschiedenis en vondstcontexten?*

De top van de natuurlijke ondergrond, de Bw-horizont, is verbruind. Deze verbruining is mogelijk van invloed geweest op het uiterlijk van grondsporen in het plangebied. Door de verwerking van silt kleurt de grond bruin en vervagen grondsporen, waardoor ze nauwelijks te herkennen zijn. Hierdoor is het mogelijk dat er binnen het plangebied ooit wel grondsporen aanwezig waren, maar dat deze niet meer terug te vinden zijn. Dit zou kunnen verklaren waarom er alleen vondstmateriaal is gevonden.

In de top van het bodemprofiel is een oud-bouwlanddek aanwezig. Dit is ontstaan als gevolg van herhalende bemesting tijdens de Middeleeuwen en Nieuwe Tijd. De laag zal veelvuldig verploegd zijn. Het oud-bouwlanddek kan de onderliggende archeologische resten hebben beschermd tegen verstoringen.

7. *Hoe verhouden de onderzoeksresultaten zich tot de resultaten uit het vooronderzoek?*

Uit het vooronderzoek bleek dat in het plangebied pleistocene rivierafzettingen van de Maas aanwezig zijn, met daarop een oud-bouwlanddek. Ook is er een Bw-horizont aangetroffen. Op basis hiervan was er een

hoge verwachting op archeologische resten uit de periode Neolithicum – Late Middeleeuwen. Uit het proefsleuvenonderzoek blijkt inderdaad dat er rivierafzettingen met daarop een oud-bouwlanddek aanwezig zijn. De Bw-horizont is ook aangetroffen.

8. *Wat is de relatie met de omliggende historische/archeologische resten?*

In de omgeving van het plangebied zijn vondsten aanwezig uit de periode Neolithicum – Late Middeleeuwen. Deze concentreren zich met name op de hoge delen van het landschap, maar ook in de wat lagere delen zijn vondsten gedaan. Een echt nederzettingencomplex is nog niet in de omgeving van het plangebied ontdekt. Hetzelfde is het geval in het plangebied: er zijn geen grondsporen gevonden, maar wel vondsten uit de periode IJzertijd – Nieuwe Tijd.

9. *Wat is de fysieke en inhoudelijke kwaliteit van de aangetroffen archeologische resten (gaafheid en conserveringsgraad)? Is sprake van (een) behoudenswaardige archeologische vindplaats(en)? (Maak voor het beantwoorden van deze vraag gebruik van de KNA-waarderingssystematiek).*

Hoewel er wel vondsten uit de periode IJzertijd – Nieuwe Tijd zijn gevonden, zijn er geen sporen van bewoning gevonden in het plangebied. Op basis van de resultaten kan daarom worden geconcludeerd dat er sprake is van een vindplaats.

10. *Kan op basis van de resultaten een advies geformuleerd worden t.a.v. het vervolg in de archeologische monumentenzorg (vrijgeven/behoud in situ/opgraven). Zo ja, hoe luidt deze?*

Uit het proefsleuvenonderzoek is gebleken dat er geen sprake is van een behoudenswaardige vindplaats in het onderzoeksgebied. Als zodanig wordt geadviseerd het plangebied archeologisch vrij te geven voor de voorgenomen ontwikkelingen.

11. *Zijn er vanuit de toestand van de archeologische resten, bodemcondities en toekomstig gebruik mogelijkheden voor behoud in situ?*

N.v.t.

12. *Bij afwezigheid van een vindplaats; wat is hier de verklaring voor (verstoord, ander landschap dan verwacht, e.d.)?*

Gezien de weinige archeologische resten kan gesteld worden dat een behoudenswaardige archeologische vindplaats binnen het plangebied ontbreekt. Vanuit het vooronderzoek was er een hoge verwachting op archeologische resten uit de periode Neolithicum – Late Middeleeuwen. Er werden nederzettingsterreinen, sporen van landgebruik en grafvelden verwacht. Nederzettingsterreinen kenmerken zich door de aanwezigheid van grondsporen, een cultuurlaag en dichte vondststrooiingen.

Anders dan verwacht zijn in het plangebied geen archeologische grondsporen aangetroffen. Een cultuurlaag is ook niet aangetroffen. Wel zijn zestig vondsten aangetroffen. Deze bevonden zich in de Bw-horizont. Er is echter geen sprake van een dichte vondststrooiing, aangezien de vondsten verspreid zijn over de werkputten. Ondanks de aanwezigheid van een intacte Bw-horizont, zijn dus geen sporen van bewoning aangetroffen. Een verklaring hiervoor kan zijn dat de verbruining van de natuurlijke ondergrond hierin een rol heeft gespeeld. Hierdoor zijn grondsporen namelijk nauwelijks te ontkennen. Hierdoor is het mogelijk dat er binnen het plangebied ooit wel grondsporen aanwezig waren, maar dat deze niet meer terug te vinden zijn. Dit zou kunnen verklaren waarom er alleen vondstmateriaal is gevonden. Een andere verklaring zou kunnen zijn dat de bewoning niet binnen het plangebied heeft plaatsgevonden, maar wel in de buurt van het plangebied. Daardoor kunnen de vondsten wel in het plangebied terecht zijn gekomen.